

CE-AM GREȘIT AL MEU SĂ FIE

Autor: Iuliana-Diana Petrescu | 28 iulie 2023

Toate greșelile care se pot face, Cătălin Pavel, Humanitas, 2022

Conștiința de sine a venit odată cu melancolia. La fel, cufundarea în viață, în fluxul care leagă neștiut bucuria, pierderea, paternitatea, se toarce în țesutul melancoliei. Cine nu

și-a refuzat cumplita sfișiere de a trăi perfect lucid toate detaliile propriei vieți – și chiar cel care le-a căsăpit uneori perfect funcțional – știe că doar zahărul, sarea și piperul se țin în compartimente corect separate. Pentru noi ceilalți, bucătari fără stele Michelin, degetele sărate mai piperează și zahărul din cafea. Ultimul roman ce stă sub penelul (sau tastatura) lui Cătălin Pavel dezvăluie, mai înainte de toate, intensa fragilitatea a miracolului de a trăi cea mai obișnuită dintre vieți.

„Pastoral”, de Graham Sutherland

Toate greșelile care se pot face vorbește despre tragedia tuturor poveștilor noastre, care e uneori nu atât tranzitivitatea, cât imposibilitatea de a distinge: de ce iubirea nu se împlinește la finalul unui lung șir de bucurii, de ce face casă bună cu disperarea? De ce muzica nu poate fi doar muzică primită și stocată, ca un dar privat al celui drag, ci trebuie să fie muzică-dată-mai-departe? Abia privind din urmă, dinspre capătul istoriei, sau cu privilegiul unui magister ce construiește povestea, binele apare legat de rău într-un mod mult mai intim decât ne-ar plăcea să acceptăm, iubirea, de lipsa ei, și oamenii, unul de altul.

Instalație din expoziția „Bélla Tarr. Till the end of the world”, Eye Filmmuseum

Roman de dragoste și/sau distopic (care se termină totuși cu o eucatastrofă, veți vedea în carte de ce), *Toate greșelile* vobește despre două lumi care par inițial că se consumă reciproc, dar apoi se întretaie, un final intim reluat cu speranța unui nou început și un început cu totul nou apărut de te miri unde. Protagonistul Radu Grinda, un traducător și interpret când zăbăuc și de inimă ușoară, când de o intensitate sensibilă dezarmantă, se trezește într-un București în care toți copacii naturali sunt înlocuiți de copaci electrici. Ajunge să adere la un grup disident numit „armata plantatorilor de copaci”, atât de abtîr dedicată distrugerii afacerii arborilor artificiali că experiența seamănă mai mult cu prizonieratul de lagăr decât cu acțiunea colectivă a unor voluntari. În ciuda a ceea ce s-a vehiculat, nu cred că există la mijloc nicio miză ecologistă. În schimb, cred că este vorba de un țesut conjunctiv care leagă niște timpi dezarticulați. Puțini dintre noi pot obiecta chiar la adresa ororilor naturii; și pentru ochiul cu veleități idealizante, lumea naturală pare un receptacol cu vestigii nelimitate de frumusețe, sau, mai bine zis, *numai* de frumusețe. Copacii leagă și dezleagă; plecînd din oraș, ne iau o puternică certitudine necesară: *frumusețea și viața sînt aici și sînt constante, acum te poți debarasa de povara speranței.*

„Secară”, de Ivan Şişkin

Concomitent cu cea a armatei plantatorilor se desprind și istoriile de dragoste, una veche, încercînd timid să se reînnioască, alta, o neașteptată binefacere. La mijloc, un copil cu trei părinți, născut ca o armă, iubit ca o necesitate. „Pe vremea când viața era viață, nu moarte”, era Grinda. Iar când ești pur și simplu, micile artificii scoase la nevoie din pălărie pentru o cârpeală aici, una dincolo, mai ales pentru iubirile care îți sînt încă legate simbiotic, sînt doar povești pentru bătrânii nevorbiți. Întregul roman e cuprins de o calmă stranietate, e plin de un du-te-vino, o apropiere, apoi o distanță, care te fac să nu poți privi altfel decât straniu și pieziș. Ne aduce, poate, din nou la capăt, la capătul șirului de romane, adică la *Aproape a șaptea parte din lume*, cu care cercul, miraculos, aproape se închide.

love is less always than to win.

life is less always than to find

„Woman shooting cherry blossoms”, de Yinka Shonibare

Imagine realizată cu programul Craiyon